

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **I., informačné spotrebiteľské centrum, P.**, zast. advokátom JUDr. J. D., DrSc., K. proti žalovanému **R. V. S., a. s., P.**, o **zdržanie sa nekalosút'ážného konania**, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. novembra 2015 č. k. 5Obo/45/2014-951, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie **o d m i e t a .**
Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd Bratislava rozsudkom zo dňa 30. júla 2014 č. k. 6Cbs/33/2004-888 rozhodol tak, že:

1/ Žalovanému bola uložená povinnosť zdržať sa klamlivého označovania tovaru, ktorým poškodzuje spotrebiteľa tak, že cena predávaného tovaru na cenovkách v jeho predajni je nižšia, ako cena toho istého tovaru účtovaná pri pokladni.

2/ Žalobca je povinný uverejniť výrok právoplatného rozsudku v rozsahu bodu 1/ výroku, na náklady žalovaného spolu s informáciou, že ide o právoplatné súdne rozhodnutie, v denníku SME a v denníku Nový Čas, v troch po sebe nasledujúcich dňoch, a to prvýkrát v lehote do 2 mesiacov odo dňa právoplatnosti rozsudku, na redakčnej strane tohto denníka, v rozsahu ¼ strany formátu daného denníka.

3/ Žalovanému bola uložená povinnosť zložiť na účet právneho zástupcu žalobcu preddavok vo výške 10 000,-- Eur na úhradu nákladov za uverejnenie rozsudku, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

4/ Žalobcovi uložil povinnosť po zverejnení rozsudku predložiť žalovanému všetky zmluvy

a objednávky spolu s vyúčtovaním nákladov na zverejnenie petitu právoplatného rozsudku do 3 dní od uverejnenia rozsudku.

5/ Žalovanému uložil povinnosť doplatiť žalobcovi rozdiel medzi poskytnutým preddavkom a skutočnými nákladmi vyúčtovanými žalobcom do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšku žalobu zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 27. 02. 2014 č. k. 5 Obo 7/2012 zrušil rozsudok prvostupňového súdu zo dňa 7. decembra 2011 (na l. č. 838) a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že úlohou súdu po zhodnotení vykonaných dôkazov bude posúdenie, či žalobcom tvrdené konanie napĺňa znaky nekalej súťaže podľa § 44 ods. 1 Obch. zák.

Žalobca si uplatnil právo na uloženie povinnosti žalovanému zdržať sa nekalosúťažného konania spočívajúceho v klamlivom označovaní tovaru, ktorým poškodzuje spotrebiteľa tak, že cena predávaného tovaru, vyznačená na cenovkách v jeho prevádzkach, v okamihu ponuky je nižšia, než cena toho istého tovaru skutočne účtovaná pri pokladni. Zároveň si uplatnil právo na náklady žalovaného zverejniť výrok rozsudku v dvoch denníkoch s celoslovenskou pôsobnosťou podľa výberu žalobcu, ako i v elektronických médiách STV a Markíza a navrhol zviazať žalovaného na zaplatenie preddavku 1 mil. Sk v súvislosti s uverejnením výroku rozsudku. Na preukázanie svojho nároku predložil ako dôkaz doklady o účtovaní vyššej ceny označeného tovaru (víno Cabernet Sauvignon, džúsy ALBIMULTI 12 - 0,75 l, zubná pasta Colgate, košeľa, šampón proti lupinám, džús Happy day Pomaranč 1 liter) v prevádzke žalovaného na P., tovar – džús ALBIMULTI 12 – 0,75 l v prevádzke V. K rozdielnemu účtovaniu vyšších cien tovaru spotrebiteľom dochádzalo v sledovanom období cca viac ako jeden a pol roka, išlo vždy o účtovanie v neprospech spotrebiteľa. Žalovaný viackrát uznal svoj nesprávny postup, napriek čomu však v takomto konaní pokračuje. Podľa žalobcu ide o nekalosúťažné konanie, konanie v rozpore s dobrými mravmi a spôsobilé privodiť ujmu iným súťažiteľom alebo spotrebiteľom.

Žalovaný vo vyjadrení navrhol žalobu zamietnuť a uviedol, že k nedostatkom opísaným v žalobe mohlo dôjsť, pričom tieto nedostatky možno, po ich preukázaní, považovať za porušenie povinností podľa § 12 ods. 1 zákona č. 634/1992 Z. z. Uviedol, že v ponuke pre spotrebiteľa má žalovaný neustále niekoľko desiatok tisíc druhov výrobkov. Je zrejmé, že dynamika cenových zmien je vysoká a riziko výskytu nesprávnej cenovej informácie je pomerne značné a žalovaný sa

mieru tohto rizika snaží v maximálnom možnom rozsahu eliminovať uskutočňovaním rôznych opatrení (školenia zamestnancov, vnútornú kontrolu, vyvodzovanie pracovnoprávných dôsledkov). Preceňovanie tovaru do predajných akcií je pomerne dlhým a organizačne náročným procesom a je s ním nutné začať výrazne skôr, ako sa daná cenová akcia začne. Pri porovnaní počtu prípadov oboch foriem nesprávneho informovania o cene (nesprávne informovanie o nižšej ako skutočnej cene a o vyššej ako skutočnej cene) výrazne prevláda druhá z množiny prípadov. Takýmto konaním nemôže dochádzať k poškodzovaniu spotrebiteľov ani súťažiteľov, teda nemôže ísť o konanie v rozpore s dobrými mravmi súťaže. V ďalších vyjadreniach uviedol, že okolnosti a súvislosti, za ktorých k porušeniu informačnej povinnosti došlo, neumožňujú vyhodnotiť konanie žalovaného ako konanie v rozpore s dobrými mravmi súťaže. Žalovaný do spisu založil aj pravidlá „7 záväzkov dôvery C.“ a ďalšie listinné dôkazy.

Súd uznesením zo dňa 29. júna 2010 pripustil zmenu žaloby v znení uvedenom v odôvodnení rozsudku (str. 4).

Súd vykonal dokazovanie výsluchom svedkov p. K. L., ktorá sa k rozdielnym cenám vyjadrila a predložila účtenky z rôznych období, uviedla, že ceny si kontrolovala vždy sama, nikdy ju pokladníčka na iné ceny neupozornila. V obdobnom zmysle k rozdielnosti cien tovaru vypovedal aj Ing. Arch. V. D. Vo veci vypovedala aj pokladníčka spoločnosti C. p. K., ktorá popísala bežný postup pri reklamácií rozdielnej ceny, ktorá sa zisťuje u rollera a ak je zistený rozdiel, tak sa preplatí zákazníkovi. Uviedla tiež, že zákazníci si prelepovali alebo preznačovali nejaký tovar, preto musia overovať, či je cena tovaru označená na tovare, ktorý zákazník reklamuje, aj na prevádzke, čo zisťujú cez rollerov. Na otázku žalobcu, či sa svedkyňa stala situácia, že by pri informačnom pulte reklamoval zákazník cenu tovaru vyššiu, ako bolo uvedené na cenovke, svedkyňa uviedla, že sa to stáva najmä v utorok a vo štvrtok ráno, keď ešte nie sú prehodené všetky zmeny v katalógoch, čo sa v minimálnom množstve vyskytne aj v priebehu týždňa. Vypovedal aj svedok p. K. (riaditeľ správy nehnuteľností žalovaného), ktorý odpovedal na otázky zástupcu žalobcu.

Súd z predložených dokladov a na základe vykonaného dokazovania zistil, že predmetom sporu je ochrana proti nekalosúťažnému konaniu žalovaného, spočívajúcom v klamlivom označení ceny tovaru, ktorým poškodzuje spotrebiteľa, keď cena predávaného tovaru vyznačeného na cenovkách v regáloch predajne je iná, než cena toho istého tovaru účtovaná pri pokladni. Zároveň si uplatnil aj právo na uverejnenie právoplatného rozsudku v denníkoch

SME a Nový Čas, ďalej žiadal o priznanie preddavku na zverejnenie rozsudku.

Žalobca v priebehu konania niekoľkokrát menil znenie petitu, ktorému návrhu súd podľa § 95 ods. 1 O. s. p. rozhodol uznesením z 29. júna 2010 v znení poslednej úpravy žalobcom.

Súd mal z predložených dôkazov (pokladničných bločkov za nákup) za preukázané účtovanie odlišných cien tovarov, oproti cenovkám (ceny boli vyššie a kupujúcim vrátené na základe sťažností).

Žalovaný navrhol mimosúdnu pokonávku.

Súd zo svedeckých výpovedí ustálil, že postupom žalovaného došlo k nekalosúťažnému konaniu, spočívajúcim v zmene akciovej ceny uvedenej v regáli predajne a ceny zaplatenej pri pokladni.

Súd pri rozhodovaní prihliadol k tomu, že konanie v hospodárskej súťaži býva obvykle charakterizované i tzv. súťažným zámerom, či účelom. Cieľom práva tu nie je postihnúť všetky protiprávne nežiaduce postupy, ale len nekalé praktiky súťažné. Podľa judikatúry, hospodársku súťaž nie je možné zúžiť iba na súťaženie priamo si konkurujúcich výrobcov, či poskytovateľov služieb, pravidelne ponúkajúcich rovnaké alebo obdobné výrobky, či služby. Podmienkou nekalosúťažného konania nie je opakovateľnosť, či pravidelnosť konania.

Zo svedeckých výpovedí i pokladničných dokladov, doložených do spisu žalobcom, bolo súdu preukázané, že pri realizácii predaja tovaru za akciové ceny, opakovane dochádzalo k určitým nezrovnalostiam v súvislosti s účtovaním cien akciových tovarov zákazníkom žalovaného.

Pre naplnenie skutkovej podstaty nekalej súťaže nie sú potrebné zvláštne subjektívne náležitosti, ako sú vedomie, úmysel alebo vina, stačí, keď sa žalovaný ocitne v rozpore s dobrými mravmi súťaže, i keď si toho ani nie je vedomý (rozhodnutie Vážny 10 611).

Skutočnosť, že určitej skupine vznikne ujma v dôsledku súťažného konania, nemusí postačovať ku kvalifikácii konania ako nekalosúťažného, pokiaľ chýba rozpor takéhoto konania s dobrými mravmi. K dobrým mravom súťaže zákon nepožaduje, aby konanie v rozpore s dobrými mravmi súťaže bolo konaním zavineným, či už úmyselne alebo z nedbanlivosti, postačí, ak sa ocitne v nesúlade s objektívnymi súťažnými princípmi. V danej veci nie je možné konanie žalovaného kvalifikovať ako zavinené úmyselne, ale iba z určitej nedbanlivosti spojenej s tým, že cena výrobku v akcii deklarovaná pri výrobku, event. v propagačnom letáku na zľavu tovaru, bola rozdielna s cenou, ktorá bola zákazníkom (spotrebiteľom) vyúčtovaná.

Pre kvalifikáciu nekalej súťaže sa nevyžaduje samotná spôsobilosť privodiť ujmu súťažiteľom alebo spotrebiteľom, nie je nutný samotný vznik ujmy, za možnú nemajetkovú ujmu pre spotrebiteľa je možné považovať každé obmedzenie spotrebiteľovho komfortu pri nakupovaní. V priebehu konania nebolo preukázané, že by žalovaný pri ponuke akciového tovaru mal zámer poškodiť spotrebiteľa uvedením inej ceny v regáli a inej ceny pri jeho platení.

Súd pri rozhodovaní zvažil aj argumentáciu žalovaného v tom, že jednotlivé prípady rozdielnej ceny boli vždy spotrebiteľovi vyplatené. Tento argument žalovaného, ako obranu voči nekalosúťažnému konaniu, súd však nemohol akceptovať. Žalobca súdu preukazoval, že v priebehu niekoľkých rokov nedošlo k odstráneniu nedostatku v poskytnutých informáciách o ponúkanej a účtovanej cene toho istého tovaru, v tom istom čase a toto konanie súd vyhodnotil ako nekalosúťažné, v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 44 Obch. zák. a žalobe vyhovel tak, ako vyplýva z výroku rozsudku.

Zároveň súd uznal nárok žalobcu na uverejnenie výroku rozsudku podľa § 55 ods. 2 Obch. zák. v dvoch denníkoch (Sme a Nový čas), v troch po sebe nasledujúcich dňoch, formou inzercie v rozsahu ¼ strany tlačeného denníka a tiež uložil žalovanému povinnosť zložiť zálohu a žalobcovi povinnosť vyúčtovať náklady spojené s uverejnením časti výroku rozsudku spolu so zmluvami a objednávkami týkajúcimi sa uverejnenia výroku rozsudku.

Vo zvyšku žalobu zamietol s tým, že primerané zadost'učinenie je dostatočné na ochranenie spotrebiteľa v tejto veci. Preddavok bol určený vo výške 10 000,-- Eur, pretože žalobca nepreukázal opodstatnenosť žiadanej sumy 104 824,-- Eur.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p. tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

Žalovaný podal proti rozsudku odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. b/ a f/ O. s. p. Uviedol, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, ktoré by bližšie vysvetľovali a priblížili úvahy súdu pri hodnotení predložených dôkazov, najmä chýba hodnotenie údajných rozporov s dobrými mravmi hospodárskej súťaže. V rozsudku súd prvého stupňa zodpovedal len to, aké konanie vytyka žalovanému a v čom spočíva ujma na strane zákazníkov, pričom aj tieto odpovede považuje odvolateľ za nesprávne. Úvahy súdu považuje za strohé a nepresvedčivo zdôvodnené.

Podľa žalovaného je odôvodnenie napadnutého rozsudku extrémne nepresvedčivé

a miestami až zmätočné aj v ďalších čiastkových témach. Súd uviedol, čo preňho rozhodujúce nebolo, no nevysvetlil prečo. Uviedol síce, čo preňho rozhodujúce bolo, no štylisticky túto pasáž spracoval absolútne nezrozumiteľným spôsobom. Súd nevysvetlil, prečo za ujmu považoval práve tzv. obmedzenie komfortu pri nákupe, ani na základe akých úvah k záveru, že intenzita tohto diskomfortu je určite vyššia ako zanedbateľná.

Rozsudok považuje nielen za nepreskúmateľný, ale aj obsahovo nesprávny, lebo v priebehu konania nevyplývala z dokazovania žiadna taká skutočnosť, ktorá by umožnila považovať jeho konanie za rozporné s konkrétnou normou dobrých mravov súťaže.

Ďalej namietal neúplnosť výroku uverejniť právoplatný rozsudok ohľadne nákladov takéhoto zverejnenia, čo na strane žalovaného zakladá právnu neistotu ohľadne konečnej výšky nákladov, ktoré pre neho môžu vyplývať.

Uviedol, že keby súd správne posúdil skutkové argumenty, napadnutý rozsudok by zmenil a žalobu zamietol, pretože vytýkané konanie, ku ktorému došlo v nevelkom počte prípadov a v dlhom časovom úseku, nenapĺňa a ani nemôže napĺňať znaky nekalosúťažného konania. Bolo tiež zistené, že žalovaný robí sústavne opatrenia na to, aby v maximálnej možnej miere predišiel výskytu nesprávnej cenovej informácie o ním ponúkaných výrobkoch, prípadne ich včas odhalil. Spotrebiteľia majú právo a možnosť dovolať sa nápravy vzniknutej chyby, pričom cenový rozdiel im bol vždy vyplatený.

Žalovaný uviedol, že nikdy nemal a ani nemohol mať záujem na nesprávnom označovaní cien na tovaroch. Navrhol napadnutý rozsudok v napadnutej časti zmeniť, žalobu zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania, resp. zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. V prípade potvrdenia rozsudku žiadal pripustiť dovolanie, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Žalobca podal odvolanie proti výroku o náhrade trov konania z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p. V odôvodnení uviedol, že žalobu podal za správanie žalovaného, ktoré je v rozpore s ust. Obchodného zákonníka o nekalej súťaži. Súd prvého stupňa uznal jeho argumentáciu a nárok vyhodnotil ako dôvodný. Vyslovil, že žalobca mal v merite veci úspech čiastočný a žalovanému neuložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obo 7/2012.

Ďalej v odvolaní poukázal na ust. § 55 ods. 2 a § 155 ods. 4 O. s. p., z ktorých vyplýva, že

právo na uverejnenie výroku súdneho rozhodnutia spôsobom, v rozsahu a formou ustanovenou súdom, ktorý rozhodoval o nekalosúťažnom konaní, je sekundárnym právom, ktoré náleží k zodpovednosti neúspešného účastníka sporu za to, že sa správal protiprávne, že porušil zákonom ustanovenú ochranu proti nekalej súťaži. Žalobca uviedol, že mal vo veci úspech, preto mu mala byť priznaná náhrada trov konania.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd v rozsahu prvého až piateho výroku rozsudku potvrdil.

K námietkam spochybňujúcim skutkový stav uviedol, že v konaní doplňoval dôkazy o protiprávnom konaní žalovaného a preukázal, že žalovaný účtoval spotrebiteľom vyššie ceny, ako boli uvedené na cenovkách v regáloch. Vo vyjadrení odkázal aj na smernicu 98/6/ES z 16. 02. 1998 o ochrane spotrebiteľa pri označovaní cien výrobkov ponúkaných spotrebiteľom.

K námietke uverejnenia výroku rozsudku na náklade žalovaného uviedol, že účelom nie je škandalizácia žalovaného, ale vytvorenie príležitosti pre obozretného spotrebiteľa správať sa obozretné pri nákupe u žalovaného.

K požiadavke náležitého odôvodnenia rozsudku uviedol, že ju považuje za módnu a ľahkú požiadavku, ktorá je v súčasnosti zneužívaná na zabránenie právnych účinkov rozhodnutia, s ktorým nesúhlasia.

1/ Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolanie žalovaného v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Po preskúmaní odvolania žalobcu v časti týkajúcej sa náhrady trov konania, dospel k záveru, odvolanie nie je dôvodné.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že predmetom konania je nárok z titulu nekalej súťaže, o ktorom rozhodol súd prvého stupňa v prospech žalobcu v znení výroku v bodoch 1/ až 5/, na základe konania žalovaného, ktoré súd vyhodnotil ako protiprávne v hospodárskej súťaži odkazujúc na generálnu klauzulu § 44 ods. 1 Obch. zák.

Podľa ust. § 44 ods. 1 Obch. zák. aj porušenie akéhokoľvek zákona je porušením dobrých mravov hospodárskej súťaže, teda aj zákona o ochrane spotrebiteľa. V tejto súvislosti odvolací súd odkázal na čl. 7 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.

Podľa čl. 2 písm. a/ smernice 98/6/ES zo dňa 16. februára 1998 sa predajnou cenou rozumie každá cena za jednotku výrobku alebo za stanovené množstvo výrobku, vrátane DPH a všetkých ostatných daní. Predajná a jednotková cena musia byť jednoznačne, ľahko rozpoznateľné a ľahko čitateľné (čl. 4 bod 1 uvedenej smernice). Táto smernica bola do právneho poriadku Slovenskej republiky začlenená, konkrétne do ust. § 14 a § 14a zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorých je predávajúci povinný informovať spotrebiteľa o cene predávaného výrobku alebo poskytnutej služby a zreteľne označiť výrobok alebo službu cenou alebo informáciu o cene inak vhodne sprístupniť. Predávajúci je povinný označiť výrobok predajnou a jednotkovou cenou. Informácia o cene sa komunitárnym právom zaviedla preto, aby si obozretný spotrebiteľ mohol prečítať na mieste, kde je tovar vystavený, cenu tovaru, a tým ochrániť spotrebiteľa pred nekalou súťažou. V zmysle uvedených ustanovení je žalovaný povinný označovať ponúkaný tovar cenou a porušenie tejto povinnosti je spôsobilé naplniť skutkovú podstatu nekalej súťaže.

Žalovaný sa v priebehu konania bránil tým, že sa skutok nestal, spochybňoval dôkazy, resp. tvrdil, že ide o bagateľné predrazenie. Tejto obrane súd neuveril, pretože zákon nepodmieňuje nekalosúťažné správanie väčším rozsahom protiprávneho konania, navyše, nie každý prípad predrazenia tovaru žalobca zistil a mal k dispozícii dôkazy. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že žalovaný účtoval spotrebiteľom vyššie ceny, než boli uvedené na cenovkách v regáloch v jeho prevádzkarni. Okrem listinných dôkazov, bolo účtovanie vyšších cien potvrdené svedeckými výpoveďami svedkov (K. L., Ing. Arch. V. D.).

Odvolací súd tak, ako súd prvého stupňa, konanie žalovaného vyhodnotil ako konanie v rozpore s dobrými mravmi súťaže, pretože nie je v súlade s objektívnymi súťažnými princípmi. Spotrebiteľ je zo zákona subjektom ochrany pred nekalou súťažou, čo doslovne vyplýva zo znenia § 44 ods. 1 Obch. zák.

Ďalej odvolací súd zdôraznil, že správanie žalovaného je nepochybne správaním v hospodárskej súťaži, lebo ponuku služieb a tovarov vykonáva v hospodárskej súťaži s inými podnikateľmi, s ktorými súťaží o spotrebiteľov. Odvolací súd opätovne vyslovil, že sa prieči dobrým mravom, ak obchodník deklaruje spotrebiteľom v regáloch cenu tovaru, ktorá je nižšia a tovar mu potom predá za cenu vyššiu a takéto konanie nie je možné označiť za poctivé, čestné a svedomité. Taktiež toto konanie nie je možné vyhodnotiť, ani ako náhodné, ani ako ojedinelé, pretože v časovom období rokov 2002 až 2005 žalobca preukázal značné množstvo predrazenia

tovaru. Odvolací súd zdôraznil, že takýmto postupom žalovaný v konkurenčnom boji nadobúdala nezaslúženú výhodu, keďže spotrebiteľia nadobúdali nesprávny dojem o cenách ponúkaného tovaru.

K námietkam žalovaného ďalej uviedol, že pre naplnenie generálnej klauzuly nekalej súťaže sa nevyžaduje, aby ku konaniu v rozpore s dobrými mravmi súťaže došlo zavinene, a to bez ohľadu na to, či išlo o nedbanlivostné alebo úmyselné zavinenie. Postačuje, ak pôjde o konanie v rozpore s objektívnymi princípmi súťaže. Súčasne je však potrebné, aby toto konanie bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľom. Nepochybné účtovanie vyšších cien, ako sú ponúkané ceny pri tovare na regáloch, je na ujmu spotrebiteľa, ktorý v predstave o nižšej cene tovar kúpi. Týmto konaním sa žalovaný dopustil nekalosúťažného konania v zmysle § 44 ods. 1 Obch. zák. a takéto konanie odporuje aj komunitárnemu právu.

Odvolací súd k rozhodnutiu o uverejnení rozsudku vo viacerých médiách podľa § 55 ods. 2 Obch. zák. tak, ako to vyplýva z výroku napadnutého rozsudku, vrátane povinnosti zložiť preddavok 10 000,-- Eur na úhradu nákladov uverejnenia, vyslovil názor, že rozsudok súdu prvého stupňa je správny, lebo vytvára príležitosť pre spotrebiteľa, aby sa správal obozretne pri nákupe u žalovaného.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. v časti výroku v bode 1/ až 5/ potvrdil.

2/ Na základe odvolania žalobcu proti výroku o trovách konania, odvolací súd preskúmal rozsudok aj v tejto časti, ktorou žiadnemu z účastníkov konania nebola priznaná náhrada trov konania.

Odvolací súd prisvedčil žalobcovi, že rozhodnutie o trovách konania vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože je nepochybné, že súd vyhovel žalobe o porušení zákonnej ochrany proti nekalej súťaži zo strany žalovaného a rozhodnutie o nekalej súťaži nie je rovnocenné s rozhodnutím o uverejnení rozhodnutia, ktoré závisí od voľnej úvahy súdu, preto mal súd trovy konania posudzovať nie podľa § 142 ods. 2 O. s. p., ale podľa § 142 ods. 3 O. s. p.

Na tomto základe odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v časti náhrady trov konania podľa § 220 O. s. p. zmenil a žalobcovi priznal náhradu trov konania v celkovej výške 10 785,27 Eur tak, ako vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania. Žalobca si však trovy konania podľa § 151 ods. 1 O. s. p. nevyčísľil, preto mu ich odvolací súd nepriznal.

Žalovaný podal proti rozsudku odvolacieho súdu v zákonnej lehote dovolanie podaním podľa § 237 písm. f/ O. s. p. z dôvodu, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Zároveň uviedol, že dôvodom podania dovolania je aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 1, 2 O. s. p.).

Odňatie možnosti konať pred súdom vyvodzuje dovolateľ z toho, že odvolací súd nedostatočne rozsudok odôvodnil, čím je nepreskúmateľný a má za to, že táto vada zakladá prípustnosť dovolania. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia považuje za porušenie práva účastníka na spravodlivý súdny proces, teda závažné procesné pochybenie súdu spočívajúce v odňatí možnosti konať pred súdom. Odôvodnenie odvolacieho rozsudku má stručný a výsostne formalistický charakter a absentuje v ňom (ako aj v prvostupňovom rozsudku) čo i len minimálna snaha vysporiadať sa s okolnosťami prípadu a argumentmi vznesenými dovolateľom.

Ďalej v dovolaní vytýka odvolaciemu súdu, že jasne a presvedčivo nedal odpoveď na kľúčové otázky sporu, ktoré v podaní špecifikoval do desiatich bodov (l. č. 965 a 966 spisu). V dovolaní sa ďalej podrobne zaoberal dôvodmi, pre ktoré považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za nepresvedčivé a nepreskúmateľné, a to pre nedostatočné vysvetlenie odmietnutia vyhodnotenia argumentov vznesených dovolateľom. Ďalej uviedol, že z rozsudku odvolacieho súdu, ani z celého dokazovania nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by umožňovali vytknúť konaniu žalovaného zlý úmysel, zavrhnúťhodnú pohnútku, ľahkovážne prípadne ľahostajné konanie alebo nedobromyseľné konanie.

Dovolateľ zotrval na názore, že nedošlo k naplneniu znakov nekalosúťažného konania, ktorý v dovolaní podrobne odôvodnil.

Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a návrh zamietnuť a žalovanému priznať trovy konania, resp. zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa i odvolacieho a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal v zákonnej lehote účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený advokátom

(§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 243b ods. 1 O. s. p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

1/ Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak je napadnutý rozsudok, proti ktorému je dovolanie prípustné, a to, ak je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O. s. p.), je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.) a tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku, ktorým súd prvého stupňa vo výroku potvrdzujúceho rozsudku vyslovil, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

Z uvedeného ustanovenia prípustnosť dovolania žalovaného nevyplýva. Žalovaný podal dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky uvedené v § 238 O. s. p.

2/ Dovolanie je procesne prípustné, len ak v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237 O. s. p. Dovolací súd má povinnosť skúmať existenciu procesných vád ex offio, preto sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj tým, či v konaní nedošlo k procesnej vade podľa § 237 O. s. p. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 O. s. p. nie je predmet konania významný, ak v konaní došlo k niektorej z vád vymenovaných v § 237 O. s. p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak došlo k porušeniu ustanovenia § 237 O. s. p., pričom nie je relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len záver odvolacieho súdu, že k niektorej z vád skutočne došlo.

Dovolateľ procesné vady uvedené v ust. § 237 písm. a/ až e/, g/ O. s. p. netvrdil, ani neboli v konaní dovolacím súdom zistené.

Dovolateľ podal dovolanie z dôvodu existencie vady konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., ktoré odôvodnil odňatím možnosti konať pred súdom, čo vyvodil z toho, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a tiež namietal nesprávnosť právneho posúdenia veci.

3/ Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom.

Citované ustanovenie výslovne dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti s postupom súdu, teda s procesnou činnosťou súdu, ktorá sama osebe nemá výraz v súdnom rozhodnutí. Odňatím možnosti konať pred súdom zákon rozumie taký postup súdu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať tie procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práva a právom chránených záujmov, a ktoré mu boli postupom súdu znemožnené. Uvedenému dovolaciemu dôvodu sú teda vlastné tri pojmové znaky, a to 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom bola odňatá účastníkovi konania. Zákon však bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje. Pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciou procesných práv a právom chránených záujmov, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok na zabezpečenie svojich práv a právom chránených záujmov. Z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. je rozhodujúce, či bol účastník v dôsledku nesprávneho postupu súdu ukrátený na svojich procesných právach.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa teda rozumie taký postup súdu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať tie procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práva a právom chránených záujmov. Skutočnosť, že súd nevykoná účastníkmi navrhované dôkazy, ani takýto jeho postup nemožno hodnotiť ako odňatie práva konať pred súdom. Rozhodnutie vyjadruje nezávislé postavenie súdu pri hodnotení dôkazov, ktoré vykonal, vrátane nezávislého rozhodovania o tom, ktoré dôkazy vykoná. O takýto prípad by išlo však vtedy, ak by súd svojim procesným postupom odňal účastníkovi možnosť

navrhnuť vykonanie dôkazov, čo v tomto prípade nebolo preukázané. Žalovaný mal možnosť podávať návrhy a navrhovať vykonanie dôkazov.

Dovolací súd nespochybňuje, že jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je tiež právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Na druhej strane ale treba mať na zreteli aj to, že vada nedostatku dôvodov rozhodnutia sama osebe (pri inak správnom rozhodnutí) nemusí disponovať potrebnou ústavnoprávnou intenzitou smerujúcou k porušeniu označených práv (III. ÚS 228/06, I. ÚS 53/10, III. ÚS 99/08). Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (aj keď tento ich vníma ako relevantné), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (porovnaj IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva účastníka konania, ak si neosvojí ním navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 251/03, II. ÚS 3/97). V tejto súvislosti dovolací súd odkazuje aj na to, že ani článok 6 ods.1 dohovoru nemožno chápať tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument, pričom odvolací súd sa pri rozhodovaní o odvolaní môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (García Ruiz proti Španielsku). Pokiaľ sa odvolací súd po preskúmaní veci a napadnutého rozhodnutia stotožní s názorom vysloveným prvostupňovým súdom bez toho, aby vytkol obsah odôvodnenia rozsudku, nemožno ani túto skutočnosť považovať za vadu, ktorá by napĺňala predpoklady zákonom stanoveného dovolacieho dôvodu len preto, že účastník s rozhodnutím nesúhlasí.

Vada konania uvedená v § 237 písm. f/ O. s. p. znamená vždy porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). To však (aj podľa názoru ústavného súdu – vid'

d'alej) neznačí, že by zároveň nevyhnutne platil tiež opak, teda to, že každé porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje intenzitu (až) vady konania v zmysle § 237 O. s. p.

Ústava neupravuje, aké dôsledky majú jednotlivé procesné nesprávnosti, ku ktorým v praxi dochádza v konaní pred súdmi, ani nestanovuje predpoklady ich nožnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý vo svojich ustanoveniach predpokladá aj možnosť vzniku určitých procesných pochybení súdu v občianskom súdnom konaní, v nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky týchto pochybení upravuje aj predpoklady a podmienky, za ktorých možno v dovolacom konaní napraviť procesné nesprávnosti konania na súdoch nižších stupňov. Najzávažnejším procesným vadám konania, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 237 O. s. p., pripisuje Občiansky súdny poriadok osobitný význam – vady tejto povahy považuje za okolnosť zakladajúcu prípustnosť dovolania (vid' § 237 O. s. p.) a zároveň tiež za prípustný dovolací dôvod (vid' § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.). Aj niektorým ďalším procesným vadám konania, nedosahujúcim stupeň závažnosti procesných vád v zmysle § 237 O. s. p., pripisuje Občiansky súdny poriadok význam. Iné vady, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. „iné vady“), považuje (na rozdiel od procesných vád vymenovaných v § 237 O. s. p.) za relevantný dovolací dôvod (vid' § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), pričom však vady tejto povahy prípustnosť dovolania nezakladajú.

Pri zvažovaní dôsledkov zistených procesných nesprávností treba mať vždy na zreteli, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti už právoplatnému rozhodnutiu, vykazujúcemu atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti (§ 159 ods. 1 O. s. p.). Z tohto hľadiska dochádza v dovolacom konaní v istom zmysle k stretu dvoch základných práv (resp. ústavných princípov). Ide jednak o právo na spravodlivý súdny proces (tiež v nadväznosti na požiadavku odôvodnenia rozhodnutia súdu v súlade s § 157 ods. 1 a 2 O. s. p.), jednak o zásadu právnej istoty ako súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na princíp právnej istoty, vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý do určitej miery obmedzuje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, treba rozhodujúce otázky v dovolacom konaní posúdiť aj z pohľadu vzájomného vzťahu oboch týchto ustanovení. Daná procesná situácia musí byť totiž vyriešená z pohľadu oboch dotknutých ústavných článkov tak, aby boli zachované označené ústavné práva (vid' I. ÚS 252/05, resp. IV. ÚS 481/2011).

V prejednávanej veci najvyšší súd nemohol brať na zreteľ len dovolateľom zdôrazňované právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ale musel dbať o to, aby zachoval ústavnoprávne relevantnú rovnováhu medzi týmto právom a ústavným princípom právnej istoty, ktorý bol vyjadrený právoplatnými rozhodnutiami súdov nižších stupňov. Dovolací súd pri riešení otázky prípustnosti podaného dovolania nemohol nedať prednosť ústavnému princípu právnej istoty, lebo namietaný nedostatok odôvodnenia rozhodnutí nevykazoval znaky odňatia možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Dovoláním napadnuté rozhodnutie, odôvodnenie ktorého nemožno posudzovať izolovane od odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), lebo prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, uvádza v primeranom rozsahu skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, obsah odvolania, ako aj právne predpisy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory. Za vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného.

V preskúmvanej veci dovolateľ dôvodil v dovolaní existenciou procesnej vady konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. v spojení s § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p., ku ktorému názoru dovolací súd vyslovil, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá (len) tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. Správnosť takéhoto nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s judikátom R 111/1998 a 2/2015 (I. ÚS 184/2010, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, III. ÚS 184/2011, IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 499/2011, I. ÚS 418/2012, III. ÚS 551/2012, I. ÚS 14/2014).

Pokiaľ dovolateľ opiera svoje dovolanie, ktoré inak nie je prípustné, o ust. § 237 písm. f/ O. s. p., dovolací súd prijal názor, že procesné vady konania, ktoré by mali za následok splnenie predpokladov dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., neboli zistené.

4/ Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného dovolanie podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol.

O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 243 ods. 5 O. s. p. tak, že úspešnému žalobcovi nepriznal trovy dovolacieho konania, pretože mu žiadne nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo prijaté dovolacím senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5:0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. mája 2016

Ľubomíra Kúdelová
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová